

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 4 mars 1924 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Bankoutsrottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande pensioner och understöd.

1:o.

Ang. årliga understöd åt kontorsbiträdet C. O. Ferm's änka och barn.

I en inom andra kammaren av herr *Hannin* väckt motion nr 61 har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att kontorsbiträdet Carl Oscar Ferm's efterlämnade änka *Thyra Sofia Ferm, född Malmberg*, och makarnas minderåriga son *Carl Axel* må från och med den 1 januari 1924 åtnjuta årliga understöd att utgå av trafikmedel, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med tre hundra kronor samt sonen till och med det år, varunder han fyller 18 år, med ett hundra femtio kronor».

Av motiveringen för denna framställning ävensom av övriga för utskottet tillgängliga handlingar i ärendet inhämtas, att Ferm, som var född den 22 april 1860, den 1 oktober 1879 antagits i statens järnvägars tjänst, där han den 1 januari 1884 vunnit ordinarie anställning. Ferm, som intill uppnädd 50 års ålder tillhört statens järnvägars änke- och pupillkassa, hade den 28 november 1915 ingått äktenskap utan att därvid begagna sig av den honom enligt reglementet för nämnda änke- och pupillkassa tillförsäkrade rätten att mot erläggande av fastställda avgifter återinträda i kassan. Han avled den 7 juni 1921 och efterlämnade änka, född den 15 december 1878, samt en i äktenskapet den 11 april 1919 född son. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckning till 666 kronor 64 öre.

Utskottet.

Jämlikt stadgandet i § 6 mom. 1 av reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa äro Ferm's änka och barn icke berättigade till erhållande av pension, enär mannen vid äktenskapets ingående den 28 november 1915 överskridit 50 års ålder. Enligt bestämmelse i nämnda reglemente hade

det visserligen stått Ferm öppet att efter giftermålet återförvärva delägar rätt i änke- och pupillkassan, men hade han härvid haft att erlægga dels en tilläggsavgift en gång för alla, dels ock årsavgifter för tiden från och med utträdet ur kassan den 1 maj 1910. Enligt vad utskottet inhämtat, skulle beloppet av tilläggsavgiften hava utgjort 854 kronor 78 öre, medan resterande årsavgifter för tiden den 1 maj 1910—den 30 juni 1921 skulle hava uppgått till, oberäknat ränta, 752 kronor 54 öre. Nämnda avgifter utgöra tillhoppa 1,607 kronor 32 öre, fränsett ränta. Det synes alltså få antagas, att det varit på grund av de ganska avsevärda avgifterna, som Ferm underlåtit att begagna sig av rätten till återinträde i kassan.

Enligt utskottets mening måste det innebära betänkligheter att med statsmedel pensionera efterlevande till en befattningshavare, vilken ägt rätt att mot erläggande av vederbörliga avgifter själv bereda pension åt efterlämnade änka och barn. Med hänsyn till Fermes synnerligen långa tjänstetid — omkring 42 år — och i betraktande särskilt av vissa tidigare av riksdagen i likartade fall gjorda medgivanden har utskottet emellertid icke velat motsätta sig, att Fermes änka och son beredas något understöd från det allmännas sida.

Enligt vad utskottet inhämtat, skulle änkan Ferm och makarnas son, därest mannen vid sin död varit delägare i förenämnda änke- och pupillkassa, hava erhållit en årlig pension av tillhoppa 992 kronor. Då emellertid Ferm år 1910 upphört att vara delägare i kassan, torde beloppet böra begränsas. Motionären har i sådant avseende föreslagit understöd till änkan med 300 kronor och till sonen med 150 kronor. Enligt utskottets mening torde emellertid sistnämnda understödsbelopp skäligen böra reduceras till 100 kronor. Understöden torde, på sätt i motionen hemställts, böra utgå av trafikmedel från och med ingången av år 1924.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 61, må medgiva, att kontorsbiträdet Carl Oscar Fermes änka Thyra Sofia Ferm, född Malmberg, och makarnas minderårige son Carl Axel må från och med den 1 januari 1924 åtnjuta årliga understöd att utgå av trafikmedel, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med trehundra kronor samt sonen till och med det år, varunder han fyller aderton år, med ett-hundra kronor.

2:o.

I en inom andra kammaren av herr *Eriksson* i Stockholm väckt motion nr 156 har anförts och hemställts följande:

»Extra ordinarie vaktmästaren vid packhusinspektionen i Stockholm *Axel Leonard Napoleon Blomén*, född den 5 juli 1883 och antagen i tullverkets

Ang. årligt understöd åt e. o. tullvaktmästaren A. L. N. Bloméns änka och dotter.

tjänst den 30 juni 1902, avled den 15 april 1910 utan att dessförinnan hava uppnått ordinarie tjänst.

Han efterlämnade i fullständigt utblottade ekonomiska omständigheter änkan Rut Maria Blomén, född Pettersson, samt dottern Astrid Maria, född den 22 mars 1910.

Ehuru änkan Blomén, på grund av att mannen ej uppnått ordinarie tjänst, icke erhållit någon pension från tullstatens enskilda pensionsinrättning, har hon dock hitintills genom eget arbete lyckats draga försorg om sig och sin dotter, men då hennes arbetsförmåga på senare tid betydligt avtagit, ter sig framtiden för henne numera synnerligen bekymmersam.

Med hänsyn till att c. o. tullvaktmästaren Blomén under mera än 5 års tid med gott vitsord tjänstgjort i tullverket synes det mig skäligt och behjärtansvärt, att staten nu, när hennes egen försörjningsförmåga ej längre är tillfyllest, träder hjälpande emellan genom att tillerkänna hans änka och dotter ett årligt understöd.

Riksdagen har förut i liknande fall tillerkänt änkor och barn efter avlidna icke-ordinarie tulltjänstemän årliga understöd, vilket framgår av riksdagens beslut i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 166 år 1920 (bankoutskottets utlåtande nr 30 år 1920) samt dels motion nr 40 i andra kammaren vid 1923 års riksdag (bankoutskottets utlåtande nr 20 år 1923). De årliga understöd, vilka i nämnda fall blivit av riksdagen tillerkända åt vissa änkor och barn, skulle utgå av det å tullverkets omkostnadsstat uppförda förslagsanslaget till diverse utgifter.

Jag tillåter mig på grund av det anförda hemställa, att riksdagen ville medgiva, att extra ordinarie vaktmästaren Axel Leonard Napoleon Bloméns änka Rut Maria Blomén, född Pettersson, och hennes dotter Astrid Maria tilldelas ett så stort årligt understöd, som kan anses skäligt med hänsyn till riksdagens ovan omnämnda, förut fattade beslut i liknande fall, att utgå av det å tullverkets omkostnadsstat uppförda förslagsanslaget till diverse utgifter, enligt i reglemente för tullstatens enskilda pensionsinrättning angivna grunder.»

Av vid motionen fogade intyg, beträffande vilka utskottet i övrigt hänvisar till motionen, framgår bland annat, att Blomén var född den 5 juli 1883 och vid sin död tjänstgjort i tullverket under en tid av sammanlagt 5 år 1 månad 23 dagar ävensom att änkan Blomén är född den 16 november 1884 och makarnas dotter den 22 mars 1910.

Utskottet.

Såsom av det ovan anförda framgår, har Blomén icke innehaft ordinarie befattning, i följd varav hans efterlevande icke äro lagligen berättigade till pension. På sätt i motionen antytts har riksdagen visserligen under de senaste tre åren i några fall medgivit understöd till efterlevande efter icke-ordinarie befattningshavare i tullverket. Det har emellertid i dessa fall gällt befattningshavare, vilka under avsevärd tid varit anställda i tullverkets tjänst och i fråga om vilka det skäligen kunde antagas, att de vid sin död skulle hava innehaft ordinarie anställning i verket, därest icke de av dem bestridda tjänsterna under de senaste åren i avvaktan på tullverkets omorganisation tillsatts endast medelst förordnande tills vidare. Nämnda omständigheter kunna icke åberopas i fråga om Blomén, vilken avled redan år 1910 efter

att hava tjänstgjort endast omkring 5 år. På grund härav och då utskottet i övrigt icke funnit sådana skäl anförda, vilka synas böra föranleda beviljande av understöd, har utskottet ansett sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet får sålunda hemställa,

att förevarande motion II: 156 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 januari 1924 dagtecknad proposition nr 34 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att kronojägaren i Ovansjö bevakningstrakt av Gästriklands revir *Hans Olsson Ström* må från och med dagen näst efter den, då avsked från tjänsten beviljas honom, under sin återstående livstid från statens domäners fond uppbära en årlig pension av 1,344 kronor.

Ang. pension från statens domäners fond till kronojägaren H. O. Ström.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att Ström, vilken är född den 20 maj 1858 och antagits till extra kronojägare den 31 december 1913 samt förordnats till ordinarie kronojägare den 27 december 1914, för pensions erhållande skulle få tillgodoräkna sig den tid från och med den 15 januari 1900, varunder han tjänstgjort såsom skogvaktare vid Kungsgårdens egendom, vars skogar år 1913 inköpts av kronan. Mot detta förslag, som står i överensstämmelse med tidigare av riksdagen i liknande fall gjorda medgivanden, har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

4:o.

I en inom kammaren av herr *Dahlén* väckt motion nr 165 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja förre kronojägaren *K. J. A. Lindomborg* ett årligt understöd, att utgå från och med detta år».

Ang. årligt understöd åt förre kronojägaren K. J. A. Lindomborg.

Till stöd för yrkandet har i motionen uppgivits, att Lindomborg, som vore född den 14 januari 1859, under en sammanlagd tid av 22 år varit anställd i statens tjänst dels såsom tillförordnad kronojägare och dels såsom tillsyningsman och bevakare å olika revir, ävensom att han numera på grund av betydligt försvagad syn och nedsatt hörsel förmåga vore oförmögen att försörja sig samt i övrigt saknade medel till sitt uppehälle.

Enligt en till utskottet i avskrift överlämnad, ej vederbörligen styrkt meritförteckning, dagtecknad den 10 oktober 1923, skulle Lindomborg under

en tid av sammanlagt 22 år 7 månader åren 1882—1919 hava innehaft olika anställningar i statens tjänst, företrädesvis inom domänverket. Såvitt av övriga till utskottet överlämnade handlingar i ärendet blivit styrkt, har emellertid Lindomborgs tjänstgöring omfattat allenast följande tider och anställningar, nämligen:

$\frac{5}{6}$ 1882— $\frac{21}{5}$ 1890 anställning såsom tillförordnad kronojägare i Ytterhogdals distrikt,

jan. 1900— $\frac{30}{8}$ 1902 anställning vid statens järnvägar tillhörig ångsåg i Sikträsk,

$\frac{1}{2}$ — $\frac{15}{5}$ 1903 anställning såsom extra bevakare inom Ängeså revir,

$\frac{16}{8}$ — $\frac{22}{9}$ 1903 anställning såsom biträde vid stamräkning å hemmansskogar inom Gällivare revir,

$\frac{1}{6}$ 1912— $\frac{1}{10}$ 1913 anställning såsom prickare vid taxeringsförrättningar m. m. samt såsom extra bevakare inom Jukkasjärvi revir,

$\frac{1}{6}$ — $\frac{16}{11}$ 1914 anställning såsom biträde vid kronoparksindelningar m. m. inom Luleå revir,

$\frac{27}{5}$ — $\frac{8}{11}$ 1915 anställning såsom biträde vid skogsindelningar m. m. inom Bodens och Kalix revir,

$\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{11}$ 1916

$\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$ 1917

$\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{10}$ 1918

$\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{10}$ 1919

} anställning såsom extra tillsyningsman m. m. inom Töre skogsvårdsområde.

Den här ovan angivna anställningstiden uppgår till sammanlagt 15 år 2 månader 8 dagar, fördelade på en tidrymd av 38 år.

Till utskottet ha vidare överlämnats avskrifter av *dels* läkarintyg, utvisande att Lindomborg lede av åderförkalkning, betydligt försvagad syn och nedsatt hörsel förmåga, *dels* ock ett av vederbörande pastor för Lindomborg utfärdat medellöshetsintyg. Båda dessa intyg äro dagtecknade i juli 1922.

Utskottet.

Såsom den här ovan lämnade utredningen giver vid handen, har det beträffande Lindomborgs tjänstgöring styrkts allenast, att han arbetat i statens tjänst under tillhoppa omkring 15 år, huvudsakligen i tillfälliga anställningar av kortvarig natur. Vid sådant förhållande och då i övrigt icke anförts några omständigheter, vilka synas böra föranleda till beviljande av understöd från det allmännas sida, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II:165 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 mars 1924.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.